

Sta je pravedan stambeni tretman?

Pravedan stambeni tretman znaci da sva lica imaju jednaka prava kod iznajmljivanja stanova, kupovine nepokretne imovine, dobivanja zajmova za kucu i dobivanja osiguranja na nepokretnu imovinu.

Da li ste se ikada zadesili u jednoj od navedenih situacija?

- Nasli ste oglas za iznajmljivanje stana, koji vam se ucinio kao da je bas za vas. Nazvali ste broj i saznali da stan jos nije izdat. Zakazali ste sastanak i otisli da ga pogledate. Kada ste se licno pojavili rekli su vam: "Izvinite ali stan se upravo izdao"
- Razgledate kuce za kupovinu i agent vam pokazuje samo one u odredjenom komsiluku. Agent takodje kaze: "Osjecamo da bi bas ovaj komsiluk bio dobar za vas" ili "Sigurni smo da necete biti sretni u ovom komsiluku".
- Nazvali ste u vezi stana za iznajmljivanje. Kada ste rekli menadzerki da je za vas i za vase malo dijete, ona je odgovorila: "Stan je na drugom spratu i ima balkon. Ne bi bilo dobro mjesto za malo dijete."
- Zatrazili ste zajam za kupovinu kuce. Iako ste prije imali nekih finansijskih problema, trenutno imate dobra primanja i dobar kreditni izvjestaj. Banka vam kaze da ne zadovoljavate njihove kriterije.
- Kupujete kucu i trazite osiguranje za nju. Agent za osiguranje vam kaze da njihove polise ne pokrivaju kuce u tom dijelu grada.

- Slijepi ste i imate psa vodica, ali menadzer ne zeli da vam izda stan posto ne dozvoljava domace zivotinje.
- Trazili ste informacije u vezi stana koji se iznajmljuje, ali su vam dali visu cijenu i trazili veci deposit nego od drugih stanara.

Ako ste se nasli u navedenim ili slicnim situacijama, onda ste mozda bili zrtva diskriminacije u vezi stambenog tretmana.

Koji zakoni vas stite od stambene diskriminacije ?

Na lokalnom nivou: Mnogi gradovi imaju lokalne agencije za zastitu ljudskih prava koje zabranjuju stambenu diskriminaciju

Na drzavnom (State) nivou: The "Iowa Civil Rights Act" (Iowa Code 216) zabranjuje stambenu diskriminaciju na osnovu, **rase, boje kože, pola, seksualne opredjeljenosti, dusevne invalidnosti, fizicke invalidnosti i porodicnog stanja (djeca u kuci).**

Na federalnom nivou (USA): The Federal Civil Rights Act of 1866 zabranjuje stambenu diskriminaciju na osnovu rase ili boje kože. The Civil Rights Act of 1968, Title VIII, and the Fair Housing Amendments Act of 1989 zabranjuje stambenu diskriminaciju na **osnovu rase, boje kože, pola, religije, nacionalnog porijekla, invalidnosti i proricnog stanja.**

Porodicno stanje ili prisustvo djece u kuci, zasticuje porodice sa djecom ispod 18 godina. Takodje su zasticene porodice koje zele usvojiti dijete ili ocekuju rodjenje djeteta. Postoji samo jedan izuzetak u ovom djelu zakona: stanovi koji su namjenjeni za smjastaj starijih osoba."

Vlasnici su po zakonu duzni da svoje objekte prilagode (o trosku stanara) i naprave odgovarajucu udobnost za osobe sa invaliditetom i po tome prilagode svoje pravilnike .

Sta vi mozete da uraditi ukoliko mislite da ste mozda bili disriminisani?

Kontaktirajte Iowa Komisiju za civilna prava kako biste saznali kako da ulozite zalbu u vezi stambene diskriminacije. Sluzbenik za stambena pitanja ce vam pomoci oko podataka i ako imate osnovu za tuzbu, pomoci ce vam da popunite formulare za tuzbu. Niste duzni nista da platite. Komisija ce istovremeno evidentirati vasu tuzbu i sa U.S. odjeljenjem za stambeni i urbani razvoj (HUD) kako bi se zastitila vasa prava, ako je vasa situacija takva da bude zasticena i na Federalnom nivou.

Tuzba mora biti podnesena komisiji u roku od 300 dana od dana navodnog diskriminirajuceg dogadjaja. Tuzba takodje moze da se podnese HUD (U.S. odjeljenje za stambeni i urbani razvoj) u roku od godinu dana ili da se pokrene privatni sudski postupak u roku od dvije godine.

Kontakt Iowa Komisiju za civilna prava

Iowa Civil Rights Commission
400 E. 14th Street
Grimes State Office Building
Des Moines, IA 50319
(515) 281-4121 or (800) 457-4416
(515) 242-5840 (FAX)
<https://icrc.iowa.gov/>

Radno vrijeme od 8:00 AM to 4:30 PM, od ponedjeljka do petka. Mozete ostaviti poruku na sekretarici u bilo koje vrijeme, a neko ce vam se odazvati tokom radnog vremena.

Sta se desi od onog trenutka kada se tuzba podnese?

Tuzba je podnesena kad je pismeno primljena od strane Komisije. Osoba ili kompanija protiv koje je tuzba podnesena ce biti obavjestena u vezi tuzbe i dace joj se mogucnost da odgovori.

Tuzba ce se prosljediti istrazivacu, koji ce uraditi objektivnu i sveobuhvatnu istragu. Strankana ce se dati mogucnost da se same dogovore, beskrivicnom nagodbom.

Nakon istrage, administrativni sudac ce odluciti da li je postojala vjerovatnoca (da se diskriminacija najvjerovatnije desila) ili da nije postojala vjerovatnoca (da se diskriminacija najvjerovatnije nije desila). Ako je odluka da vjerovatnoca nije postojala, tuzba ca se odbaciti, na sta se poslje ima pravo zalbe.

Nakon utvrdjivanja vjerovatnoce, stranke mogu odluciti da li zele da se spor rijesi na opstinskom sudu ili na javnom saslanju ispred Komisije.

Koje usluge su dostupne preko Iowa Komisije za civilna prava?

Komisija dobija, istrazuje i rjesava tuzbe u kojima se navodi diskriminacija u podrucju posla, stanovanja, javnog smjestaja, kredita i obrazovanja.

Komisija moze obezbjedi predavace na temu civilnih prava i pravednog stambenog tretmana. Takodje su dostupne besplatne brosure, pozajmljivanje video kasete na temu civilnih prava i pozajmljivanje knjiga na temu istorija civilnih prava I drugih pitanja.

Komisija moze da ucini provjeru vlasnika stanova, kompanija i poslodavaca, kako bi se proucila priroda i opseg diskriminacije u Iowa, i utvrdilo da li su civilna prava postovana.

Komisija radi sa zajednicama sirom drzave na tome da formira tim razlicitih zajednica. Tim ce raditi na razlicitim pitanjima i problemima u krugu odgovarajuce zajednice kako bi se borili protiv diskriminacije i suocili sa krivicnim djelima koja se pocine iz mrznje prema nekome.

Komisija podrzava diskusije u malim grupama na temu odnosa prema razlicitim rasama i u vezi drugih pitanja.

Nasa vizija je drzava bez diskriminacije

Nasa misija je prisiljavanje na postovanje civilnih prava kroz pridrzavanje zakona, pregovaranje i obrazovanje.

Pravedan stambeni tretman i vi

EQUAL HOUSING
OPPORTUNITY

Iowa Komisija za civilna prava

Grimes State Office Building
400 E. 14th Street
Des Moines, IA 50319

515-281-4121
800-457-4416

FAX: 515-242-5840
<https://icrc.iowa.gov/>

Ova brosurica je napravljena uz pomoc javnog fonda od strane U.S. odjeljenja za stambeni i urbani razvoj, Incijativnog programa za pravedna stambena pitanja.